

Nr 75.

Av fröken **Wellin**, angående beredande av särskild kompetens för fullgörande av vissa med styresmansbefattning för sjukvårdsanstalt förenade åligganden.

De senare årtiondenas snabba utveckling av landets sjukvårds- och sjukhusväsende har i utomordentligt hög grad ökat fordringarna på ledningen av detsamma, således även på anstaltsstyrelser och chefer. För arbetets säkra och lugna gång är det därför av största betydelse, att särskilt den personliga ledningen inom sjukvårdsanstalterna håller jämna steg med de ökade fordringarna. De kvalifikationer, som under tidigare, mindre krävande förhållanden kunde anses tillräckliga, kunna till följd av ständigt svällande uppgifter ej längre vara tillfyllest.

I fråga om den administrativa och ekonomiska personliga ledningen av olika sjukvårdsanstalter stadgas i gällande författningar, att överläkaren — eller där flera sådana finnas — en av dessa skall utses till styresman. Några särskilda föreskrifter om kompetens och lämplighet för denna alltid ansvarsfulla och ofta i olika avseenden krävande uppgift finnas icke angivna. Från början var kanske detta strängt taget icke heller nödvändigt. Administrationen av de mindre anstalter, det i allmänhet rörde sig om, var under dåvarande förhållanden en mera enkel uppgift, och den ekonomiska förvaltningen — begränsad inom en mera blygsam ram — erbjöd inga oöverstigligen svårigheter. Kraven voro på samtliga områden mindre, och därför kunde kompetensfordringarna också få vara det. Där efter hand utvidgningar av verksamheten företogs, kunde man falla tillbaka på förvärvad erfarenhet och den träning det dagliga sysslandet inom ett arbetsområde alltid ger. Detta förklarar den relativt friktionsfria gången av de senare årens utveckling.

Denna har emellertid fört frågan in i ett helt annat läge. Ledningen av en stor, modern sjukvårdsanstalt med ansvar för dess administration och ekonomi är ingen uppgift av sekundär natur, ingen bisyssla i egentlig mening. Det kan då icke längre vara lämpligt eller riktigt att förutsätta, att en läkare, han må vara aldrig så skicklig och framstående såsom *läkare* inom sitt fack, utan vidare endast med stöd av erfarenheter under tidigare, kortare vikariat skall vara färdig för dessa stora, vid sidan om hans egentliga verksamhet liggande uppgifter. En dylik förutsättning ger icke rättvisa åt honom och ej heller åt anstalten.

Emellertid innehåller, som ovan nämnts, nu gällande lasaretsstadga ingen föreskrift rörande kompetensfordringar i fråga om lasarettets styresman,

och varken 1920 års lasaretsstadgekommitté eller sakkunniga för överarbetande av denna kommittés förslag till lasaretsstadga, vilka sistnämndas utlåtande avgivits innevarande månad, hava i sina stadgeförslag inryckt något härom, ehuru i båda dessa förslag styresmannen tillkommande åligganden blivit utförligare och mera ingående behandlade, än vad fallet är i 1901 års stadga.

Det torde dock icke på något annat förvaltningsområde förekomma, att ett, med motsvarande ansvar förenat, administrativt och ekonomiskt chefskap pålägges en man, utan att han beretts tillfälle att mera grundligt (och ej blott genom tillfällig tjänstgöring) förbereda sig härför.

Det antagandet synes därför riktigt, att tiden nu är inne för anordnande av specialkurser i administrativ och ekonomisk förvaltning för de yngre läkare, som aspirera på överläkarbefattningar vid sjukvårdsanstalter och som äga fallenhet för den styresmannen-direktören påvilande verksamheten. (Detta naturligtvis under förutsättning att det även i fortsättningen anses lämpligt, att de rent ekonomiska ärendena få inkräkta på läkarens strängt upptagna arbetstid.)

Frågan är i lika grad av intresse för landstingen, vissa kommuner och staten. De sannolikt ej oöverkomliga kostnader, det här skulle röra sig om, kunde därför tänkas täckta genom samarbete mellan för frågans lösning särskilt intresserade. Utläggen för detta ändamål blevo säkerligen väl använda penningar. Intresse härför torde möjligen också kunna förväntas från vissa läkareföreningars sida.

Såsom förebild torde kunna tjäna de med vissa mellanrum återkommande förste-provinsialläkarekurserna. Likaväl som denna specialutbildning av blivande förste provinsialläkare borde den föreliggande frågan kunna sägas vara ett för hela samhället gemensamt intresse. Huru den av mig önskade utbildningen skall verkställas, vågar jag ej nu närmare uttala mig om. Dock vill jag framhålla vikten av, att en del av utbildningskursen förläggas till något lasarett eller annat sjukhus, där allmänt bekant är, att styresmannen med stor läkareinsikt förenar förmågan att överblicka även de administrativa och ekonomiska spörsmålen.

På grund av vad ovan anförts ber jag få hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte utreda frågan om beredande av särskild kompetens för fullgörande av de med styresmansbefattningen för sjukvårdsanstalter förenade administrativa och ekonomiska åligganden samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen eventuellt kan giva anledning.

Stockholm den 19 januari 1927.

Bertha Wellin.